

Definitiekader Duurzaamheid

Duurzaamheid en circulariteit laten zich op vele manieren definiëren. Er zijn alleen al van de definitie Circulaire economie 114 verschillende definities¹. Daarom is het belangrijk om het definitiekader te bepalen. Dit helpt in de communicatie en interpretatie zowel binnen als buiten het IFV.

Begrippenkader duurzaamheid

De verantwoordelijkheid van het IFV gaat verder dan het vergroten van fysieke veiligheid. Maatschappelijk verantwoord ondernemen en dus ook maatschappelijk verantwoord inkopen is belangrijk voor een publiek overheidsorgaan zoals IFV. Onder Maatschappelijk verantwoord ondernemen verstaat het IFV:

“MVO, duurzaam ondernemen of maatschappelijk ondernemen is een vorm van ondernemen gericht op de drie P’s: people (respect voor mens en omgeving), profit (verantwoordelijk omgaan met continuïteit) en planet (duurzaam en minimale milieubelasting).”²

De definitie van duurzaamheid die we aanhouden is zoals deze is geformuleerd door de World Commission on environment and Development van de Verenigde Naties in het rapport “Our Common future”:

“Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen”³

Duurzaamheid is binnen deze definitie een breed begrip, waaronder veel andere gerelateerde begrippen worden geschaard. IFV gebruikt duurzaamheid als paraplu, welke uiteenvalt in 3 thema’s:

- respect voor mens en omgeving (people)
- duurzaam en minimale milieubelasting (planet)
- verantwoordelijk omgaan met continuïteit (profit)

Zie hiervoor ook figuur 1.

Figuur 1 People, Planet, Profit

Binnen deze aanbesteding is de focus gelegd op Planet. People en Profit zijn voor ons zeker ook belangrijk en waar het in de aanbesteding kan worden mee genomen moeten die kansen niet onbenut blijven. Desalniettemin zijn wij in eerste instantie opzoek naar een positieve business case die zo’n hoog mogelijke duurzaamheidswaarde creëert voor de aarde. De markt van kantoorartikelen staat nog in de kinderschoenen. Daarom kijken we naar wat er nu mogelijk is en geven we ruimte om samen met onze leverancier stappen te zetten richting duurzame kantoorartikelen tijdens het contract. In deze aanbesteding zal dan ook het hele proces aangepakt worden; van produceren tot afleveren en retourname.

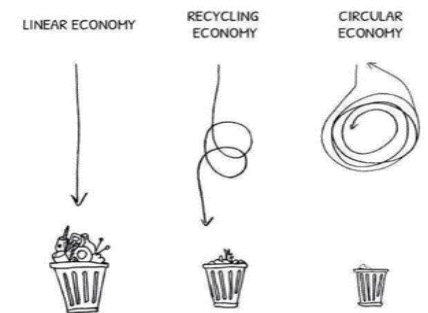
¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0921344917302835>

² <https://www.encyclo.nl/begrip/maatschappelijk%20verantwoord%20ondernemen>

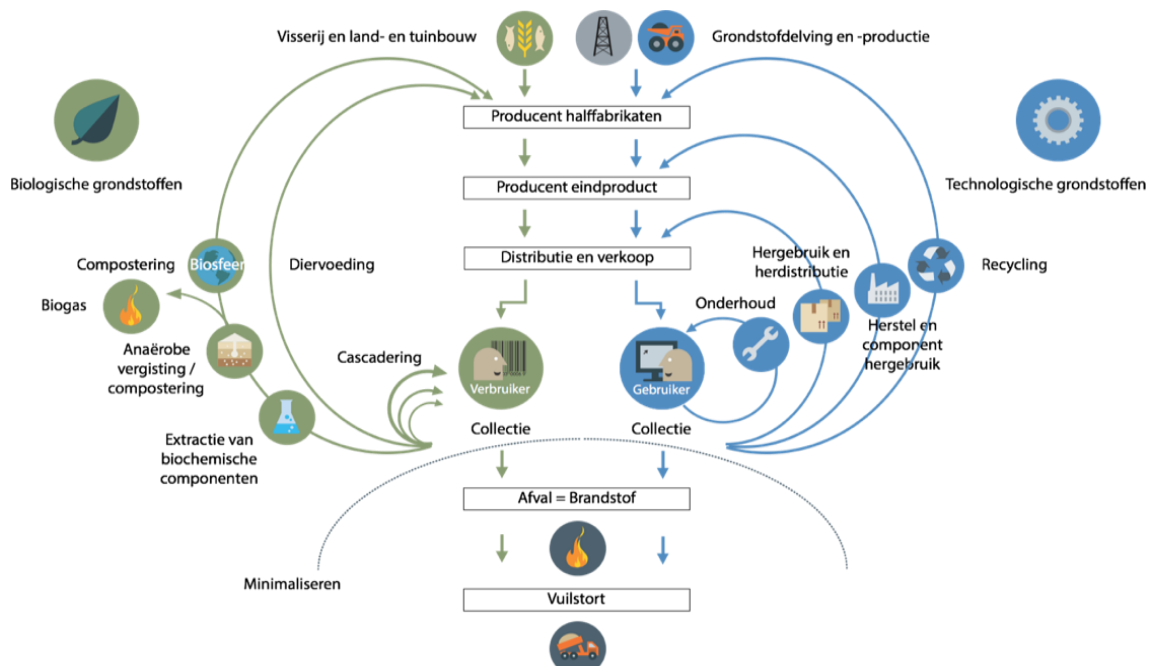
³ <https://www.encyclo.nl/begrip/duurzame%20ontwikkeling>

Begrippenkader circulaire economie

Op dit moment leven we in een lineaire economie; we delven nieuwe grondstoffen uit de aarde, maken hier producten van, gebruiken deze, en gooien deze weg, figuur 2 is hiervan een versimpelde weergave geven t.o.v. een lineaire economie. Binnen de circulaire economie zijn er meerdere manieren om waarde te creëren en te behouden. Onderstaand is een afbeelding van het vlindermodel van Ellen MacArthur Foundation zichtbaar, welke we hanteren om de loops van de circulaire economie uit te leggen. Het model (figuur 3) visualiseert een duidelijke scheiding tussen ecologisch en technische kringlopen. Binnen de technische kringloop zijn een aantal verschillende cirkels te zien en te benoemen. Hier kan de koppeling worden gemaakt naar de loop-benadering.

Figuur 2 van een lineaire naar een circulaire economie

Figuur 3, 'Vlindermodel' Ellen Macarthur foundation

De loops zijn manieren waarop de waarde van grondstoffen behouden kunnen worden in de kringloop. Tijdens het productieproces om te komen van ruwe grondstoffen naar componenten en producten, wordt er veel waarde toegevoegd door verschillende partijen. Daarom ligt de nadruk in eerste instantie op levensduurverlenging door onderhoud (blauwe arcering in figuur 3). Indien hergebruik niet te voorkomen is, gebeurt dit in eerste instantie op productniveau, daarna op componentniveau en in de laatste plaats op grondstofniveau (recycling).

De herkomst van hergebruikt materiaal is bij voorkeur lokaal. In de keuze voor hergebruikt materiaal of herbruikbaar materiaal is het ook van belang dat er wordt gekeken naar de totale milieu-impact van het product. Gezien de ambities van IFV en de Veiligheidsregio's is het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen topprioriteit.

De definitie van circulariteit die IFV en de Veiligheidsregio's hanteren is dezelfde als de [Green Deal Circulair Inkopen](#) 2.0 en luidt als volgt:

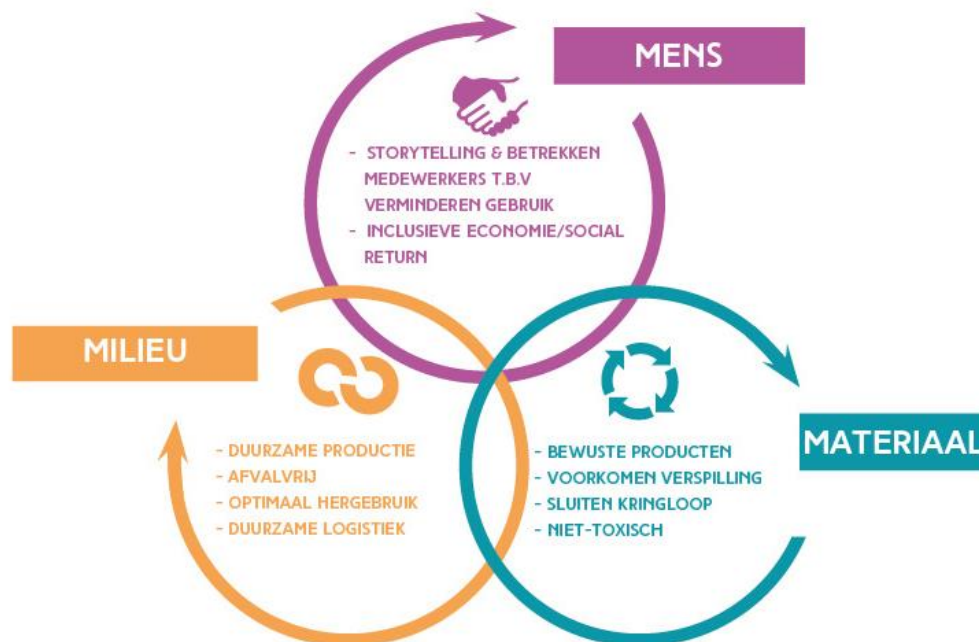
“Circulaire economie: Een economisch systeem dat het hergebruik van producten en grondstoffen en het behoud van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt en waardecreatie voor mens, natuur en economie in iedere schakel van het systeem nastreeft.”

Circulaire economie kan worden toegepast binnen alle facetten van de organisatie en legt de nadruk op waardecreatie in de vorm van menselijk, ecologisch en economisch kapitaal. Belangrijke principes binnen de circulaire economie zijn⁴:

1. Waardebehoud wordt gemaximaliseerd door eerst te kijken naar producthergebruik, vervolgens hergebruik van onderdelen en als laatste hergebruik van grondstoffen.
2. Producten worden zo ontworpen en gemaakt dat deze aan het eind van de gebruiksfase makkelijk demontabel zijn en materiaalstromen eenvoudig gescheiden kunnen worden.
3. Tijdens productie, gebruik en verwerking van het product worden geen schadelijke stoffen uitgestoten (zoals CO₂).
4. De onderdelen en grondstoffen van 'gebruiksproducten' (zoals een lamp) worden hergebruikt zonder kwaliteitsverlies (bijvoorbeeld in een nieuwe lamp, maar wellicht wel in een nieuwe laptop, bijvoorbeeld).
5. De grondstoffen van 'verbruiksproducten' (zoals tandpasta) zijn biologisch afbreekbaar en worden (na eventuele onttrekking van nog waardevolle grondstoffen) teruggegeven aan de natuur.
6. Producenten behouden het eigendom van gebruiksproducten, klanten betalen voor het gebruik ervan, niet voor het bezit. Een andere mogelijkheid is dat de producent het product terugkoopt aan het einde van de levensduur.
7. Omdat de prestatie van het product de waarde bepaalt, wordt het leveren van de juiste kwaliteit extreem belangrijk voor de producent.
8. Een van de meest belangrijke succesfactoren is (cross-sectorale) ketensamenwerking gericht op het creëren van meervoudige waarde. Hierbij vermeerderd niet alleen de economische waarde van alle bedrijven in de keten, maar ook de ecologische en sociale waarde.

Begrippenkader circulaire kantoorartikelen

IFV zoekt voor circulaire kantoorartikelen niet naar één leverancier, maar een partner die snapt dat je een kringloop vaak niet alleen kan sluiten, maar daar andere ketenpartners voor nodig hebt. Elementen waaraan wij denken bij circulaire kantoorartikelen zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 4, Sferenmodel circulaire kantoorartikelen (PHI Factory 2019)

⁴ <https://mvnederland.nl/dossier/wat-de-circulaire-economie-0>